

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.;
rândul cu litere garmond.

O nouă republică.

Sibiu, 10 Octombrie n.

Planurile revoluționarilor din Portugalia au fost bine întocmite; și după-ace au fost și bine executate, ele au avut, fără multă vărsare de sânge, succes dasăvârșit. Detronarea dinastiei și proclamarea republicei, semnalată de noi în numărul trecut, e astăzi fapt împlinit în Portugalia, pe care nime nu'l mai poate face nefăcut. Regele cu ceilalți membrii ai familiei domnitoare: mama, bunica și unchiul Regelui, sunt pe drum spre Anglia, unde se va ține un consiliu familiar, pentru a stabili modalitățile renunțării la tron, în schimbul unor favoruri materiale, obicinuite în astfel de cazuri, și un nou guvern, presidat de *Teofil Braga*, a luat conducerea țării în mână. A adresat poporației un manifest, prin care îi comunică proclamarea republicei, și a stabilit un program de muncă pentru viitorul apropiat. În program se spune, că întâi de toate guvernul se va îngriji de restabilirea ordinii în țară, apoi se vor face alegeri noi parlamentare, în scopul alegerii prezidentului republicei și al schimbării constituției, care va fi pusă cu totul pe bazele pe cari se află constituția din Franța. Se va mai face apoi ceva în Portugalia, ce s'a făcut și în Franța: *separarea bisericii de stat*, prin urmare, alungarea jesiților din țară și confiscarea averilor bisericesti. Și se mai promite și ușurare de dare pe seama populației istovite de tot, apoi statificarea școalelor și consolidarea țării, din propriile ei puteri.

Prezidentul guvernului provisoriu, dl *Teofil Braga*, a încunoștințat toate puterile europene despre cele întâmplate și a făcut promisiuni, că ordinea va fi menținută în țară, iar Anglia, Franța și Spania s'au grăbit să recunoască de legală republica din Portugalia.

Probabil, că la fel vor proceda și celelalte puteri din Europa, și astfel vre-o intervenție străină în favorul Regelui Manuel II nu e de așteptat. El rămâne detronat pentru totdeauna și țara va merge înainte, pe calea apucată. Fi-va mai norocoasă în situația nouă ce și-a creat? E o întrebare, la care nu poate să dea nime răspuns astăzi. Pentru că prin aceea, că a fost detronată dinastia, a fost delăturat Regele, despre care se spune, că a stat sub influența femeilor, cari l-au condus rău, — încă nu e delăturată sârăcia din țară, și nu e delăturat răul obiceiului, care există și în alte țări, că guvernele nu vin la putere decât numai în scopul de a-și căpătuți neamurile, prietini și partizani. Căci *acesta* era și în Portugalia usul. O schimbare de guvern însemna o schimbare de personal pe toată linia, în toate oficiile, dela ușa până la secretarul de stat. Natural deci, că și ceice plecau, și ceice veneau, trebuiau să se îngrijască pentru ziua nesigură de mâine, pe căi cinstite și mai puțin cinstite.

Greșesc deci aceia, cari pun întreaga vină pe dinastie pentru cele întâmplate, pe destrăbălările dela curte și pe risipa de bani ce se făcea la curte, — cu toate că curtea nu putea să cheltuiască mai mult, decât i se da din partea guvernului responsabil și a parlamentului constituțional, — căci destrăbălarea era generală în țară, și asemenea și risipa de bani. De ce are deci mare necesitate Portugalia acum, în fața lucrurilor schimbate, este, *ieșirea pe plan a oamenilor cinstiți*, corecți și iubitori de dreptate, pentru ca să pună ei mâna pe conducere și să scoată țara din mizerie. Și *asta* e ce dorim noi ținerii republici, înființată pe ruinele unei vechi monarhii, din partea unei membre în trecut cu mare vază a ginte latine, soră bună cu națiunea noastră română, din

partea națiunii portugheze, — ca să poată ajunge iarăși la mărirea de odinioară.

Din parlament. Dieta a ținut ședință Mercuri, la orele zece și jumătate. În numele ministrului de finanțe, care era absent, a prezentat ministrul de comerț Hieronymi două proiecte de lege, despre petrol și bitame și despre sărurile de calciu. S'a făcut apoi alegerea membrilor în delegațiunea ungară și la urmă deputatul Polonyi a interelat în chestia împrumutului de 560 milioane, făcut din partea guvernului sub condițiuni umilitoare. Proxima ședință se ține probabil după ce-și vor termina delegațiunile lucrările.

Delegațiunile. Mercuri se intrunesc în Viena delegațiunile, pentru a vota bugetul comun pe anul acesta. În Ianuarie se vor intruni apoi de nou, pentru a vota bugetul anului viitor, cu care ocaziune vor fi discutate și poate și rezolvate și chestiile pendente militare. Din delegațiunea de acum face parte și Ilustratul *Sa*, domnul *Dr. Iosif Gall*, cu P. S. *Sa Dr. Vasile Hossu*, Episcopul Lugojului, aleși ambii din partea casei magnatilor.

Problema naționalității.

X.

Să presupunem pe un moment, că prin legi excepționale li s'ar putea lua cu adevărat Polonilor posibilitatea de a pune mâna pe proprietate nouă polonă, — pe lângă actuala politică de colonizare și pe lângă starea de astăzi a lucrurilor lor totuși le rămâne posibilitatea de a-și conserva aceea ce au. Și lucrul acesta îl fac ei cu succes. Despre aceasta ne dă dovadă statistica. Comisiunea de colonizare a cumpărat doară în anii din urmă mai mult dela Nemți, decât dela Poloni. Moșie polonă n'a ajuns deci în anii din urmă în mâni germane, și din complexul întreg de pământ cumpărat abia câteva procente au format mai nainte proprietate polonă. Iar dacă în felul acesta Polonii, ținând la demnitatea națională, nu vând nimica comisiunii de colonizare, sco-

pul acesteia de a înmulți averea imobilă germană, în contul celei polone, e făcut cu totul iluzoriu. Sigur, că pentru chestia națională, ca și pentru cultura generală, e de însemnătate, că proprietăți mari germane se prefac în mici proprietăți țărănești; dar cu privire la scopul principal, comisiunea de colonizare a ajuns la un punct mort, — după cum se recunoaște din toate părțile, — pentru că abstrăgând dela enorma urcare de prețuri, din mâni polone ea nu poate cumpăra nimica.

Stând astfel lucrurile, vin hacatiștii și Germanii cei stăpâniți de ideea unității cu o nouă idee: *deposedarea*. „Unde ne stă în cale proprietatea polonă, trebuie delăturată”. Așa spunea consilierul de justiție Wagner în adunarea hacatiștilor, și că: „ce se va alege de Poloni, *nu ne privește*”. Să nu uităm însă, că e vorba de trei milioane și mai bine de cetățeni de stat ai Prusiei!

Se face provocare la faptul, că și altundeva se face deposedare, de ex. la clădiri de linii ferate, acolo, unde interesele de stat cer în mod imperativ deposedarea.

Foarte corect. Chiar și scutul dat proprietății particulare din partea constituției e numai relativ, și între anumite împrejurări din interese de stat poate să fie luată moșia și dela proprietarii particulari. Colosala deosebire e însă aceea, că atunci orice proprietate particulară trebuie să cedeze în fața intereselor publice, chiar și a regelui, fără nici o considerare la proprietar. Dar aici, deși nu s'ar spune apriat în lege, când va fi vorba de realitatea ce e să se iee dela proprietar va fi ținută în vedere naționalitatea proprietarului. Pentru că scopul legii ar fi acela, să se dea pe mâna comisiunii de colonizare proprietate polonă, în scopurile ce le urmărește. Și tocmai *aci* e de căutat groaznica imoralitate în întreaga afacere, răpirea proprietății, ca mijloc de luptă,

FOIȘOARĂ.

Notițe istorice

referitoare la bisericile din protopresbiteratul Dej

de Gavril Hango, presbiter.

În conferința preoțească din anul 1900 și 1902 am fost făcută propunerea, ca pe lângă înființarea unei biblioteci preoțești protopresbiterale preoții să scrie și monografiile parohiilor și filiilor lor și să conscrie și cărțile din bibliotecile acelor, și o conscriere a lor să o depună la bibliotecă protopresbiterală dimpreună cu toate notițele istorice din ele, spre păstrare și orientare pe seama celor ce s'ar ocupa cu istoria și literatura noastră.

Concluzul acesta a fost executat însă numai de câțiva puțini preoți, și chiar și de aceia numai în parte și defectuos. În urmă a det. P. V. Consistor arhid. circularul din 16 Octombrie 1907 nr. 11323, prin care simțindu-se lipsa retipăririi unor cărți rituale a cerut dela preoți unele date despre biserici, despre antimise și despre cărțile bisericesti rituale.

Adunându-se aceste date, destul de defectuoase și de mance, și dându-mi-se spre referare în conferința preoțească din

anul acesta (1910), la care însă din cauze binecuvântate nu m'am putut prezenta, folosindu-mă de ele, până la scrierea monografiilor cari întârzie prea mult, le dau publicității spre folosirea celor ce s'ar interesa de ele într'un chip sau altul.

Deei iată-le:

1. *Baba*. Mai nainte a avut o biserică foarte veche de lemn, care după zidirea bisericii celei nouă de peatră și cărămidă, în anul 1905 s'a vândut cu 80 cor. credincioșilor noștri din Sălișca spre a o folosi ca material la zidirea altei biserici. Biserica cea nouă a fost edificată în anii 1903/4, făcându-se iconostasul și celelalte întocmiri interne în anul 1905, când la 15/28 August a fost sfințită prin protosinelul Dr. Eusebiu Remus Roșca, ca mandatar al Eps. Sale I. P. S. domn Arhiep. și Metrop. Ioan Mețanu, fiind pe atunci paroh local Ioan Mada. Chramul bisericii nu s'a comunicat. Antimis vechiu, nedescifrabil. — Cărți bisericesti are 14. — Biblie nu are.

2. *Cheuchis*. Biserica veche de lemn, când a fost edificată nu se știe. Renovată și pietată a fost în anul 1809, dar iar nu se știe prin cine. Dintre icoane se remarcă icoana Fiului răstăcit și a celor zece fecioare. Chramul necomunicat. — Antimisul nedescifrabil. — Cărți bis. are 16. Biblie are din Sibiu, Tipografia dieo 1856—1858.

3. *Chiești*. Biserica de peatră, edificată în anii 1825—1832, la loc frumos, ridicat, în mijlocul satului, din sus de drum spre răsărit. Turnul s'a acoperit cu tinichea în anul 1869, iar corpul bisericii cu șindile în anul 1894. — Antimis are dela episc. Andrei Șaguna din anul 1848. — Chramul: Adormirea Născătoarei de Dumnezeu. — Cărți bis. 15. Biblie are: ediț. din Sibiu.

4. *Ceu-Corabie*. Biserica de peatră, edificată prin anii 1844. Turnul trănit de fulger, a fost renovat prin anii 1877/8. Pietată primitiv, dar nu se știe prin cine. Pe iconostas se află icoane dăruite de credincioși, cumpărate din târg, între cari multe cari simbolizează doctrine papiste și chiar icoane cu aparat muzical automat. — Chramul necomunicat. — Antimis dela episc. Andrei Șaguna, dar nu se știe din care an. — Cărți bis. 17. — Biblie nu are. (Icoanele eterodoxe și cu aparat automat muzical trebuie cassate).

5. *Ciceu-Giurgești*. Biserica mare de peatră. Despre zidirea ei mărturisește inscripția următoare ce se află scrisă pe o tablă de lemn: „În anii 1822 Maiu s'au început a se zidi această sfântă biserică și s'au gătat în anul 1829 Noemvrie 8 zi, și la maister s'au plătit 160, și materia toată a satului, și pentru zăgrăvit s'au dat 440 în arginți, și când s'au început a fost Ioan Duma protopop, preot Vasile

în urmă Constantin Pop... (Încolo nu se poate descifra, căci tabla e mâncată de oari). Iconostasul e foarte frumos pietat și sculptat. E cea mai mare și mai frumoasă biserică din protopresbiteratul Dejului. — Chramul nu s'a comunicat. — Antimis vechiu, nedescifrabil. — Cărți b. 16. Biblie nu are.

6. *Ciceu-Hăgmaș*. Biserica veche (de lemn ori de peatră?) Când a fost ridicată nu se știe. S'a renovat însă în anul 1900 prin măestru Nicolau Pop și s'a sfințit prin prot. tract. Teodor Hermann din Dej. — Chramul necomunicat. — Antimis dela ep. A. Șaguna din anul 1850. — Cărți b. 12. Biblie nu are.

7. *Ciceu-Poeni*. Biserica veche, de lemn de stejar, edificată în anul 1709 și renovată în anul 1864, când a fost și pietată prin Ioan Moroșan din Agreș. Tocmai acum se zidește în locul ei alta de peatră și cărămidă. — Chramul necomunicat. — Antimis dela episc. Vasile Moga din 1812. — Cărți bis. 12. Biblie nu are.

8. *Ciubrinca*. Biserica de peatră, zidită în anul 1899 și sfințită prin prot. T. Hermann și par. loc. Greg. Crăciunaș. — Chramul Sf. Arhang. Mihail și Gavril. — Antimis dela episc. Dionisie Novacovici din Buda din anul 1762, cumpărat de Balan Toader și Vas. Rus cu 40 de zloți. — Cărți bis. 8. Biblie nu are.

(Va urma).

purtată de o majoritate națională în contra unei minorități.

Ce perspectivă ni se deschide pentru luptele politice din viitor! Pentru că dacă mijlocul și-a făcut odată cuibul, poate să fie întrebuit și în alte lupte politice, asemenea naționale, și apoi dela depozitare până la confiscare, la fel cum s'a întâmplat și în Roma pe vremea decadenței, e numai un pas!

Las neatinș faptul, că Polonii vor putea să eludeze și o astfel de lege, punând oameni de paie ca proprietari, cu nume nemțești, căci doară au fost și sunt cavaleri germani, cari se pun totdeauna părților la dispoziție, dar spun, că ideea de a depozita pe contrariul polon e fără îndoială cea mai mare infamie politică născocită de hacatiști. Și se pare, că și alte partide, cea național-liberală și cea conservativă, sunt de câștigat pentru idee, scuzându-se ambele cu frumoasa formulă, că: „cel ce voaște scopul trebuie să voiască și mijloacele“. Mai clar nici nu poate să fie formulată depunerea armelor morale. Dar eu întreb cu mirare, că prin depozitare din întreaga proprietate polonă, — presupunând că în stat de drept e admisibil lucrul acesta și că față de Poloni e și posibil, — în cele din urmă ce s'a câștigat pentru delăturarea greutăților naționale? Eu pe lângă cea mai mare bunăvoință nu pot să înțeleg, că dacă scopul e numai acela, de a face din Poloni cetățeni loiali și credincioși prusieni, cum poate fi ajuns acest scop pe calea, că întreaga proprietate trebuie să ajungă în mâni germane? După părerea mea aici avem de a face cu ivirea materialismului ordinar și murdar în politică, la fel cu al lui Haeckel în filosofie. Măsurile de depozitare nu pot decât să potențeze amărăciunea până la gradul superlativ, iar cei depozitați, împreună cu frații lor de un sânge, vor deveni cei mai neîmpăcați dușmani de moarte ai statului prusian, cu copii și cu copiii copiilor lor!

Chiar și numai ideea compunerii unui proiect de depozitare și discutarea lui în publicitatea cea mai largă formează o fatalitate de prima ordine pentru delăturarea greutăților naționale. Dacă luăm apoi în considerare, că și proiectul acesta, întocmai ca legea excepțională, aflătoare, durere, în vigoare, și adusă la 1904 în contra coloniilor polone, s'a născut din politica germană de colonizare, deci tot ca acestea are și el în vedere împăcarea națiunilor ca scop final, este a se considera ca o abatere dela calea cea dreaptă, pe lângă toată promovarea de cultură pe care a atins-o. Pună și comisiunea de colonizare în altă parte de țară șatra, pe acolo unde se află moșii prea întinse. Prefacă-le pe acestea în proprietăți mici țărănești, și atunci nu numai cultura se va ridica în general în părțile acestea, ci cu cât mai multe proprietăți mici germane se vor naște pe acolo, cu atât mai mare va fi puterea de rezistență a populației germane față de slavismul atât de mult temut.

Vedem deci, că mijloacele politice guvernului, folosite în scopurile germanizării, sunt condamnabile, și rămân fără rezultat, căci nici lupta în contra limbei polone, nici lupta în contra proprietății polone, nu poate realiza politica de germanizare, și nu servește decât numai spre a împedea împăcarea atât de necesară a cetățenilor de stat din Prusia, o astfel de împăcare, ca Polonii să recunoască apartinerea la Prusia, ca un fapt care nu mai poate fi schimbat, iar statul prusian să recunoască și respecte dreptul pe care-l au Polonii cu privire la limba lor.

Toate acestea se refer cu atât mai mult la mulțimea de măsuri

mai mărunte, la șicanele poliției, pe cari vedem cum le aplică zilnic oamenii, în contra minorităților naționale, cu prea mare prisosință. Mai mult decât ori care altă națiune cu cultură înaintată formăm noi, Nemții, și mai ales cei din Prusia, un stat polițial, după cum a spus-o aceasta și unul dintre cei mai buni ai noștri, contele Posadowsky, marele bărbat de stat, acum în retragere, și om de nuanță conservativă. În politica de naționalitate poliția crede, că are misiuni cu totul speciale și poruncește și oprește în dragă voce. Nu există teren pe care să fie respectată libertatea pe seama cetățenilor de stat de origine polonă. Trebuie să luăm de adevărată plângerea pe care mi-a comunicat-o unul, în discuția asupra politicii polone, că nobilimea polonă e împedecată din partea poliției să și poarte hainele naționale de gală, iar dela dame se confiscă pe stradă părți de costum și broșuri cu vulturul alb, din partea organelor poliției.

Ce privește sistemul acesta de măsuri polițiale, despre cari cei dela putere, în interesul onoarei numelui german în fața celorlalte națiuni culturale, mai bine ar voi să nu se vorbească nimica, nu trebuie să adunăm materialul din zărele opoziționale, ori din tânguiriile Polonilor, înșirate în parlament, căci ne ajung isvoarele autentice, decisiunile supremei judecătorei administrative, și faptele neresturnabile, constatate din partea ei.

Cât de puțin se poate face cu folosirea sistemului volnicilor naționale, se vede din cele întâmplate în Rusia, unde nu și-au făcut oamenii nici când scrupule morale la alegerea mijloacelor. Ca niște rane nevindecate s'au arătat pe corpul Rusiei în anii din urmă toate locurile, pe unde se credea că s'a făcut cu succes rusificarea. În Varșovia s'au pus până și fetele în grevă, pentru a-și manifesta sentimentele naționale polone. Încă de mult a înconștientat Țarul, că afară de istorie și geografie, celelalte studii să fie predate în școlile elementare polone în limba polonă. Iar în publicațiunea „Rușii despre Rusia“ se arată în mod evident, că sdruncinarea desăvârșită internă a Rusiei concade cu începuturile rusificării, și un mare congres rusesc s'a pronunțat în privința aceasta pentru introducerea instrucției naționale în toate școlile minorităților naționale, și încă cu glas unanim. Vrem noi acum de fapt să rămânem îndărătul Rusiei? Și credem noi, că ne putem germanisa Polonii noștri, când lângă ei, peste linia trasă în mod cu totul volnic, se află milioane de Poloni, cu o situație de drept cu mult mai bună, căci acolo le este recunoscută naționalitatea lor specială?!

Din tractul Hunedoarei.

— Preotul George Rain distins cu brâu roșu. —

Moment de mare însemnatate pentru tractul nostru e faptul că bunul nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan în aprecierile bazate pe praxa ce i-a dăruit-o Dumnezeu în trecut lung al păstoririi Sale a distins cu brâu roșu pe unul dintre cei buni ai bisericii și neamului nostru, pe preotul George Rain din Nădăștia inferioară.

Distincția aceasta a umplut de bucurie pe tot clerul și poporul acestui tract, dat fiind că inimosul părinte Rain la toate manifestările și la toate soborurile bisericii și a neamului nostru din acest tract a luat parte și și-a spus păreri și sfaturile părintești, în concordanță cu drepturile bisericii noastre și cu aspirațiile neamului nostru.

Faptele părintelui Rain sunt înșirate într'un șir lung de mărgăritare, fapte cari în cadrul acestui mic articol nu pot fi enumerate, din motivul că ar trebui să o cuprize pagini întregi grațioare de activitatea acestui adevărat părinte sufletesc al părților noastre.

Nota caracteristică a distinsului e: cinstea, adevărul și dreptatea cauzei care o reprezintă, apoi răvna spre înaintare și frământă totdeauna sufletul bun și curat.

Cu altă ocazie vom scrie în amănunte toate faptele părintelui Rain săvârșite pentru binele bisericii noastre și al neamului nostru din aceste părți.

Ne închinăm bunei chibzuințe a Înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Ioan și-i dorim, ca Dumnezeu să-i lungească zilele, ca să mai poată acorda recunoștința Arhierului — celor buni și vrednici ai bisericii și neamului nostru.

Un soț de luptă.

Dela sate.

Sfințirea școlii din Frâua, — conferențe religioase.

Duminecă, în 19 Sept. v. în mijlocul bucuriei generale s'a făcut în Frâua sfințirea noavei sale de învățământ, ridicată după mult zăbucium și stăruință de fier a parohului. Și aici, ca aproape pretutindenea, a eșit la iveală neputința de înțelegere a rostului școlii din partea poporului și în urmăre a fost inevitabilă o luptă aprigă, până ce credincioșii s'au hotărât să clădească nou adăpost corespunzător învățământului confesional. Bucuria generală, mândria chiar ce strălucea în ochii mulțimei acum când școala le e frumoasă, mărturisirea că nu nepăsarea față de cultură și înaintare e ceea ce îi făcea refractari, ci vecinicia lipsă de mijloace.

La sfințirea edificiului au fost de față 7 preoți, cari mai înainte îndeplineau slujba s. liturgii în săbor, apoi în procesiune cu toată mulțimea poporului vin în școală slujind sfințirea apei mici. Preotul locului par. Teofil Hlbergă cu mulțămirea păstorului, căruia i-a dat să se bucore de rodul ostenelelor, vorbește filor săi. Prin vorbă cumințe și de toți pricepută, mai ales prin pilduri bine alese, le arată, că sub școală nu înțelegem acele ziduri mute, ci mai ales știința de carte, ce se dă între acești păreți. Cuvântul străbătea, și de nu mă înșel din ochii multora se vedea cum își trag seama, cum parcă își schimbă simțământul, de care se călăuziseră până aci față de al doilea așezământ după biserică.

Stropit poporul cu apă sfințită, se resfiră, după ce li se anunță o conferență religioasă la vecernie. Preoții se strâng în consfătuire și pentru masă în casa ospitală a par. Holerga. Discuția îmbrățișează repede multe din greutățile vieții pastorale și se oprește mai cu dinadinsul asupra organizării preoției, chestie ce nu se mai poate amâna. Consfătuirea se pronunță asupra celui potrivit a reprezenta tractul și se statorește să se invite și celelalte cercuri din tract a se exprima asupra persoanelor.

După vecernie par. P. Morușea vorbește poporului potrivit pieșerii lui într-o conferență religioasă despre cunoașterea ființei lui Dumnezeu din lumea ce ne înconjură folosind cu dibăcie fenomenele naturale, legea statornică a firii, întocmirea vieții animale și însușirile omului pentru a lumina cunoștința adevăratului Cărmator a toate, căruia se cuvine smerită închinare pe lângă credința cucernică. — Iată în câteva cuvinte o frumoasă zi de activitate pastorală, a preoției noastre tot mai conștie.

Preotul.

Apel.

Comitetul parohial al bisericii noastre din Budapesta a trimis frunțășilor din mai multe părți câte o listă de subscripțiune, însoțită de următorul apel:

Ne luăm voie a Vă trimite o coală de contribuție pentru zidirea unei biserici ort. române în Budapesta, în convingerea, că și D-voastră sânteți pătrunși de însemnatatea scopului ce-l urmărim, și nu ne veți denega sprijinul D-voastră.

Având în vedere, că capela de care de prezent ne folosim, nu poate cuprinde pe toți credincioșii noștri din Budapesta, precum și mulțimea de credincioși, cari sosesc din întreaga țară, considerând că ridicarea unei biserici ort. române în capitala țării este de o deosebită însemnatate, fiind ea chemată a reprezenta în mod cuviincios biserica noastră înaintea tuturor locuitorilor țării noastre, considerând apoi, că parohia noastră înființată în timpul din urmă nu dispune de mijloacele necesare pentru ridicarea unui edificiu corespunzător scopului, Vă rugăm să binevoiiți și D-voastră a contribui și să îndemnați și pe alții să Vă urmeze.

Apelăm deci în numele comitetului și sinodului nostru parohial la bunăvoința și ajutorul D-voastră, la sprijinul institutelor noastre de bani, precum și la parohiile noastre, cu deosebire însă la ajutorul foștilor stipendiști ai fundațiilor ma-

relii mecenate Em. Gossdu, cărora acum li se dă cea mai nimerită ocaziune de a arăta, că sunt pătrunși de intențiunile religioase-morale urmărite de feroicul fondator.

Marinimoșii binefăcători să binevoiască să se înscrie cu o sumă anumită, iar banii să se administreze institutului designat de binefăcător.

Institutele de bani sunt rugate a primi în depozit banii și a ne înștiința despre sumele încurse.

Coala de contribuție să binevoiiți a o înapoia oficiului nostru parohial (Budapesta cerc. VII. strada Holló 8) cel mult până la finea anului curent, ca să se poată ține în evidență rezultatul colectei și numele dăruitorilor să se publice la timp în jurnale.

Primiți, Vă rugăm, expresiunea distinselor noastre stime ce Vi-o păstrăm.

Budapesta, în 1/14 Iulie 1910.

Ghenadie Bogoevici
protosinel-paroh,
președintele sinodului.

Dr. Iosif Gall
președintele comitetului.

Ioan Onciu
notar.

NOUTĂȚI.

Altă donație. Iustritatea Sa domnul Dr. Iosif Gall, membru în casa magnailor, și-a donat biblioteca sa, bogată în cărți de valoare, societății de lectură „Petru Maior“ a tinerimei universitare din Budapesta.

Biblioteca modernă. Concetățenii noștri sași din Sibiu au înființat zilele acestea o reuniune cu numele *Biblioteca modernă*. Cărțile acestei biblioteci le vor putea folosi numai membrii reuniunii. Taxa de membru este o coroană pe lună. Biblioteca va cuprinde mai ales cărți literare și de știință populară. O asemenea bibliotecă ar fi potrivită și pentru noi românii din acest oraș.

Nou medic român. Domnul Valer Negrilă, din Sibiu, făcând în scurt timp toate rigorosele cu succes frumos, a fost promovat Sâmbătă, în 8 Octomvrie n., doctor în științele medicale, la universitatea din Cluj.

† Iosif Popu, judecător la Curie reg. în penziune, cavalier al ordinului Leopoldin etc. etc. după lungi și grele suferințe, în 7 Octomvrie după amiază la 1/2 3 ore, în al 72-lea an al vieții și în al 18-lea an al ferioatei căsătorii, a adormit în Domnul, în Măria Bessyó. Rămășișele pământești ale defunctului se vor transporta la locul natal, comuna Șard, comitatul Albei-Inferioare, unde se vor așeza spre odihnă eternă mâine, Marți, după ritul bisericii greco-române. În vezi amintirea lui!

Mare incendiu în Cudgir. Într-o dimineață din săptămâna trecută s'a aprins magazinul de lemne din Cudgir al unei societăți pe acții. Flacărele l-au cuprins atât de repede, încât pompierii sosiți din Orăștie și din localitățile apropiate au trebuit să se mărginească la localizarea focului. Pentru susținerea ordinii au venit dela Alba-Iulia două companii de infanterie. Magazinul a fost asigurat pe un milion și jumătate de coroane. Se crede, că focul a fost pus din răsunare.

Hoți în biserică. Din Șelimbăr ni se scrie, că în 12/25 Septemvrie noaptea au intrat hoți până acum necunoscuți în biserica ort. română de acolo și au furat banii aflați în biserică în sumă de 14 cor. 66 fileri. Este acesta al treilea caz de jaf, săvârșit în biserica noastră din Șelimbăr, fără a se fi putut da de urma făcătorilor de rele, lucru, firește, mai greu pentru domni jandarmi, decât smulgerea panglicelor naționale din cositele fetelor și confiscarea brânelor purtate de flăcăii noștri.

Cas de moarte. Din Iași se vestește încetarea din viață a scriitorului Nicolae Volenti, care moare la vârsta de 53 de ani. A fost consilier al curții de apel și deputat. Colaborator la Convorbiri Literare, a făcut parte din societatea Junimea și a publicat numeroase versuri, între care se găsesc și bucăți alese.

Milioane pentru tutan. Regia monopolului tutunurilor a întocmit statistica pe cele dintâi șapte luni ale anului 1910. S'au vândut fabricate de tutan în preț aproape 74 de milioane coroane, din care pentru țigări și țigarete s'au încasat în cifre rotunde 44 milioane, pentru tutan 28 milioane, pentru tabac (tutan de tras pe nas) 70 de mii, pentru țigări de Havana 12 mii coroane ș. r.

Nenorociri pe căile ferate. Statele Unite americane au publicat de curând datele statistice ale societăților de căi ferate pe timpul din Iulie 1908 până la Iulie 1909. Din datele acestea se vede, că pe căile ferate americane într'un an s'au nenorocit și au murit 9272 de persoane, au fost răniți aproape o sută de mii de oameni. S'au plătit despăgubiri urmașilor celor nenorociți suma de peste 67 de milioane dolari... Cauza principală a nenorocirilor dese pe căile ferate americane este împrejurarea, că mijloacele de comunicație în America se găsesc în proprietatea nu a statului, ci în a societăților particulare întemeiate pe acții. Este mirare, că cu toate pierderile suferite, societățile acestea dau acționarilor dividende uriașe în fiecare an.

† **Preotul Ioan Maximilian senior,** paroh în Stupile Brașovului, a încetat din viață, împărțit cu Sf. Taine, Sâmbătă noaptea în 25 Septembrie st. v. în etate de 84 ani și în anul al 57-lea al preoției sale. Rămășițele pământești ale defunctului se vor așeza spre vecinicia odihni în cimitirul Bisericii „Împăraților Constantin și Elena” Marți în 28 Septembrie st. v. a. c. la 10 ore a. m. Odihnească în pace!

O convenire de studenți slovaci. Ziarele slovacești publică scrisoarea unui fost student slovac, care invită pe studenții slovaci eliminați din școlile secundare sau din cele superioare ale Ungariei la o întrunire colegială, ce se va ține la Pojon în luna aceasta.

Un rechin uriaș. În săptămâna trecută a fost prins în apele istriane un rechin lung de cinci metri. Cum se anunță din Trieste, acest pește de mare foarte mănăstos este exemplarul cel mai uriaș din câte s'au prins în marea adriatică până în ziua de astăzi.

Restaurantul artiștilor. Pictorul italian Boriani a deschis în Londra un restaurant, care a devenit în curând locul de întâlnire al artiștilor celor mai de seamă. Pe pereții restaurantului se găsesc eterne vorbele înțelepte ale celor ce au vizitat localul acesta. Iată câteva sentențe: „Glasul frumos este derul lui Dumnezeu”, zice Adelina Patti. Ceva mai jos putem citi: „Dar și din glasul urât putem să trăim”, zice Yvette Guilbert. Al treilea artist, Haggard, este de părerea următoare: „Cu toate acestea derul cel mai frumos al lui Dumnezeu este — liniștea”.

Oameni de o sută de ani. Zilele acestea au răposat cei mai bătrâni oameni ai Vienei: o babă vieneză de 111 ani și un moșneg măcelar de 106 ani. Cazuri de viață atât de lungă sunt destul de rare. Și în deosebi, sunt mai rare la oameni din clasele bine situate, decât la cei din clasele de jos și sărace. În vremuri mai nouă a ajuns cele mai adânci bătrânețe o franceză cu numele Maria Pion, care a murit în 1838 în vârstă de 158 de ani. Sunt cazuri singuratic, când femeile trăiesc mai mult decât bărbații. Împrejurarea se atribuie faptului, că femeile în general nu săvâșesc lucruri atât de grele ca bărbații, și că nu fac abuz în băuturi alcoolice, cum face de obicei sexul cel tare.

Cheltuelile lui Napoleon III. După ce Napoleon III. a căzut în prisoare prusiană, guvernul francez a adunat toate actele, în care era vorba de cheltuelile „nevrednicului imperator”. Actele acestea le-a dat acum publicității un istoric francez. Conform actelor lista civilă a împăratului Napoleon III. făcea 30 de milioane franci pe un an. Din suma aceasta se plăteau și apajele pentru membrii familiei imperiale. Curtea împărătesei Eugenia consuma 15 milioane; — iată câteva socoteli: pentru medalii și coliere pe seama cântăreților și a balerinelor 40.000 de franci; plata servitorilor un milion de franci; premiile teatrului 100.000 de franci; pentru articole de găteală și de înfrumusețare un milion de franci. Pentru educația moștenitorului de tron, a lui Lulu de jaleio sfârșit, se cheltuia modesta sumă de 25 de mii de franci. Împărăteasa Eugenia mai avea obiceiul să împartă daruri bogate cu prilejul călătoriilor și plimbărilor sale.

† **Zorovavel I. Perhaitia,** preot greco-cat, după scurtă suferință a decedat Marți 5 Octombrie 1910, la 12 ore p. m. în al 52-lea an al etății. A fost înmormântat în Ghionșul de jos, Sâmbătă în 8 Octombrie n. la 11 ore a. m. Odihnească în pace!

Un leproș scăpat din spital. Bertold Wildner este numele omului, care în Ungaria este poate unicul bolnav de lepră. Înainte cu zece ani, când era ucenic de meseriaș, s'a bolnăvit de boala aceasta nevindicabilă și grețoasă. A fost îndată internat în spitalul din Pojon. Din acest spital Wildner dispăruse zilele trecute, cu gândul de a emigra în America de sud. În Trieste a fost recunoscut și arestat. Nenorocitul leproș va fi adus earși în spitalul de unde a fugit.

La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare al „Reuniunii meseriașilor s'bieni”, au mai dăruit: Domnul Iuliu de Bardory, inspector r. de școale penz., din incidentul fi-danțării fiicei sale Olivia, prof. la școala civ. de fete a „Asociațiunii” cu dl Dr. Victor Delean, adv. în Șimleul Silvaniei 10 cor. George Mera propr. (Abrud) și soția sa Mariș, din privilegiul așezării fiului lor Nicelae (abs. de 4 gimn.) la lăcătușerie 80 bani, Vasile Maxa, paroh (Gârbova sup.), soția sa Marie, n. Neagoe și copii lor Melania, Valerie, Mărioare, Ionel, Veturia, Emil și Cornel, 2 cor, Maria Iagăru (Abrud) din privilegiul aplicării fiului său Simion la lăcătușerie (abs. de 4 gimn.), 40 bani, și Vic. Tordășian, prezident, 10 bani.

Din viața temnițelor rusești. O revistă din Rusia a publicat de curând mai multe știri din viața temnițelor și indeosebi știri despre rușii osândiți la moarte. Un condamnat la spânzurație poate să-și scape viața, dacă primește asupra sa însărcinarea de călău, — (o funcțiune care cum se știe în România a fost îndeplinită mai cu seamă de țigani). Unul dintre osândiții rusești, care primise asupra sa funcțiunea de călău, era răsplătit pentru fiecare execuțiune cu câte 25 de ruble și cu o scădere de trei luni din pedepșa închisorii; după câteva luni, cum povestește numita revistă, călăul acesta își adunase nu numai un mic capital, ci își recăștigase chiar și libertatea. Durere însă, că după o libertate de câteva săptămâni, fostul călău se afla iarăși în temniță de oarece săvârșise mai multe ucidere: obișnuit se vede să omoare în numele legii, nu se putea desvâța de răvărul de a omorâ mai departe în numele său propriu și de a trimite pe altă lume ne bogății întâlniți în cale, curățindu-i de averile adesea de prisos...

Cărți și reviste.

Raportul Camerei de comerț și industrie din Brașov asupra relațiilor economice din circumscripția ei în anul 1909, înaintat ministrului de comerț. Brașov, tip. Ciurcu & Comp. 1910. — Un volum de 80 pp.

Mintea și norocul, și alte 12 povești populare, de N. Radulescu-Niger. Brașov, ed. libr. Ciurcu, 1910. — O broșură de 78 pp. Preț 40 bani.

Alegătorul liber, monolog și alte 13 monoteage, de N. Radulescu Niger. Brașov, ed. libr. Ciurcu 1910. — O broșură de 44 pp. Preț 50 bani.

Ana Cosânzeana, piesă pop. în versuri, în 3 acte, de Fabiu Sânjoanu. Ediț. Ciurcu, Brașov. Preț 30 bani.

Rococo, comedie într'un act, localizată de X. Nr. 27 al „Bibl. Teatrale”, edate de Soc. pentru fond de teatru român. Ediț. Ciurcu, Brașov, 1910. Preț 30 bani.

Răvașul, revistă culturală ilustrată, nr. dublu 9—10 pe Sept. — Oct. 1910. cuprinde: Reghinul de Observator. Clipe de sară și Amurg, poezii de T. Murășian. Cu-vântul de deschidere, rostit de Dr. I. Mihaila sărbătorile dela Reghin. Note de călătorie. Baronul Vasile L. Pop, de Dr. E. Dăiană. Dejul, de Cronicar. Cărți, reviste, ziare.

Din public.*)

Mulțămite publice.

În scopul zidirii școlii ort. rom. din Cohalm, am primit din Chikago, America, următoarea listă de colecta dela colectatul Bucur Frățilă: Bucur Frățilă 50 dolari, Ioan B. Frățilă 20 dolari, George B. Frățilă 5 dolari, Ioan Spornic 250 dolari, George Spornic 250 dolari, toți din Cohalm; George Bodea 5 dolari, George Schiopu 1 dolar, Lazar Schiopu 1 dolar, George N. Schiopu 5 dolari, Bucur Lino și Lazar Lino câte 1 dolar — toți din Merchiaș, Ioan I. Cornea, George Boeriu, Vasile Nicolau toți din Cața câte 50 cenți, George Raicu Rothay, George Gal Brașov, Elena Marcu Feldioara câte 40 cenți, George Neder Palos, și Nicolae Șonca Merchiaș 1 dolar. Cu totul 101 dolari, sau 495 coroane, dar Bucur Frățilă ni-a trimis suma rotundă de 500 coroane. Tuto-ritur dăruitorilor — dar mai ales dlui Bucur Frățilă, care nu numai și a luat sarcina de a colecta, ci însuși a contribuit cu însemnată sumă de 250 coroane, — le exprim și pe această cale, în numele comitetului parohial, cea mai călduroasă mulțumită.

Cohalm, în 14 Septembrie 1910.

Ioan Bercan
preot, ort. rom.

În 15/28 August, în favoarea nou edificăndei biserici gr. or. rom., s'a aranjat în Hida o petrecere de vară și cu această ocaziune au binevoit a suprasolvi următorii preasimțai domni și doamne:

Ioan Pop, preot Milusa 2 cor.; Vasiliu Molea, econom Ciubanca, 1 cor.; Pavel Roșca, protopresbiter gr. or. F. Sâmpetru 2 cor.; Iuliu Chiffa, preot Hida, 1 cor.; Ioan Andreiu Domșa, preot Rachiș, 2 cor.; Vasiliu Korozsi, Cartuius 4 cor.; George Pușcas, preot Sânta măriie, 1 cor.; Ioan Stefan, preot Bercia, 1 cor. 40 fil.; Petru Bura, inv. Sântămărie 1 cor.; Familia Nasse, Treștia 4 cor.; Simeon Pop, preot Dreg, 1 cor.; Ananie Blaga, Hida 1 cor. 40 fil.; Alexie Coste, preot Tibău, 1 cor.; Aurel Schiopu, preot Jurfalău 1 cor.; Ioan Mihalca, preot Agihireș, 6 cor.; Petru Forur, propr. Așchileul mic, 1 cor.; Aurel Pop, propr. Boșca, 1 cor.; Stefan Pop, preot Fild, 2 cor.; Dr. Stefan Morariu, avocat Cluj, 10 cor.; Dr. Pintea, cand. de adv., B. Huedin, 1 cor. 40 fil.; Păulea Zoltan, pretore sup-em, Hida 8 cor. 40 fil.; Victor Varga, preot Poptelea 1 cor. Dr. Simion Tamașiu, adv. Hida, 18 cor. 40 fil.; Valer Bologa, contabil B. Huedin, 1 cor. 40 fil., Aurel Sinea, cand. de adv. B. Huedin, 1 cor. 40 fil.; Emil Petran Almazul mare, 6 cor.; Vasiliu Dumitruș, învățătoriu Sânmihailu 1 cor.; Ioan Oltean, arăndaș Cristur, 4 cor. și alții cu sume sub o coroană.

Cu această ocaziune peste tot au încurs 282 cor. Detregând din această sumă spezele de 158 cor. 78 fil., a rămas venit curat 123 cor. 22 fil., care sumă s'a predat episcopului prim Tibenschi Todor din Hida.

În numele credincioșilor mei aduc și pe această cale cele mai călduroase mulțămite tuturor preasimțaiților oaspeți și donatori.

Hida, la 14 Septembrie st. v. 1910.

Iuliu Chiffa
preot român
și cassar al petrecerii.

Teatru român în Sibiu.

„Reuniunea soțailor români din Sibiu”, va da Duminecă, în 3/16 Octombrie 1910 în Teatrul orașenesc din loc următoarele piese:

I. Pribegii,

comedie din viața meseriașilor în 2 acte, după Nestoy, de Dr. S. Stanca.

Persoanele:

Tănase Clei, călă de măsur	DI Is. Marcoviciu
Niță Talpos, călă de pantofar	" D. Axente
Procopie Fir, călă de croitor	" R. P. Barcianu
Birtașul	" St. Duca
Nuța, fata birtașului	" D-na M. Duca
Un jidan, colporteur	" DI A. Stanciu
Trandafir, servitor	" G. Lazar
Zina norocului	" *
Spiridon Horoi, măsur	" Ilie Baciu.
Nastasia, fata lui	" D-ra Eug. Roman
Florica, nepoata lui	" El. Roman
Gheorghina, nepoata lui	" Eug. Popp.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

II. Cum povestea o bunică, dialog de St. Braborescu, predat de d-na Maria Duca și Petrică Drăgoiu.

III. Ariti naționale, cântate din fuer de d-nul Dr. Antoniu Bogdan, cand. de avocat.

IV. Muza dela Burdujeni, farsă într'un act de Constantin Negruzzi.

Persoanele:

Cocoana Caliopei Busnioc	DI Dumitru Axente
Șatraru Trohin, vameș, amoretat de cocoana Caliopei	" I. Jinga
Drăgănescu, nepotul său	" T. Chirca
Teodorini, actor român	" R. P. Barcianu
Baron Flaimue	"
Signior Turlupini	"
Kir Lakerdopol	"
Stănică, băiat de țaran, sluga cocoanei Caliopei	"

Începutul la 7½ ore seara precis. O parte din venitul curat e destinat darurilor de Crăciun menite săracilor nostri.

Prețurile locurilor:

Loge parterre, 3 persoane	K 4-50
Loge parterre, 4 persoane	" 6—
Loge parterre, 5 persoane	" 7-50
Loge rangul I, 4 persoane	" 8—
Loge rangul I, 3 persoane	" 6—
Loge pentru onorațori	" 12—
Loge rangul II, 3 persoane	" 4—
Loge rangul II, 4 persoane	" 5—
Loge rangul II, 5 persoane	" 6-20
Un loc în balcon rând I.	" 2—
Loc în balcon rând II. și III.	" 1-50
Loc în balcon rând IV. și V.	" 1—
Cerle, 4 rândul dela început	" 1-60
Stal, dela rândul al 5-lea	" 1-80
Parterre numerotat	" 1—
Loc de stat, în parterre	" —80
Loc de stat, în parterre militari și studenți	" —60
Galerie numerizat, rândul I.	" —80
Galerie numerizat, rândul II. până la cel din urmă	" —60
Galerie loc de stat	" —40

Bilete se pot procura, începând de Marți, 11 Octombrie st. v., dela Librăria arhidiecezană și în ziua reprezentației dela 10—12 și jum. a. m. și dela 6—7 oare seara la cassa teatrului. Între acte cântă muzica orașenească.

Nr. 785, 789, 971 și 972 din 1910.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” va da pentru anul școlar 1910—1911 următoarele burse:

1. Din fundațiunea Ioan Petran 2 burse de câte 300 cor. — pentru studenți universitari de naționalitate română, cari urmează la una din facultățile universității din Cluj. Cei împărțaiți de burse din această fundațiune vor fi obligați a lua parte la „Masa studenților academici” din Cluj.

2. Din fundațiunea Nicolae Marinoviciu sen. o bursă de 120 cor. pentru studenți din școlile secundare.

3. Din fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Ana născ. Bologa o bursă de 80 cor. pentru fete române din Transilvania, fără deosebire de confesiune, cari cercează o școală de fete de caracter național resp. confesional românesc, în primul rând școala de fete a „Asociațiunii”.

Petițiile pentru aceste burse se vor înainta comitetului central al „Asociațiunii” în Sibiu (Nagysszeben) str. Șaguna Nr. 6, până la 30 Octombrie n. a. c. însoțite de următoarele acte:

a) certificat de botez; b) certificat de pauperitate; c) certificat de studii, în original sau în copie legalizată (la universitari index); d) ceice reflectează la bursa din fund. Marinoviciu, fiind înru-diți cu fondatorul, vor avea să dovedească această înrudire; tot asemenea și fetele cari reflectează la bursa din fund. Dr. Moga, în caz de înrudire cu familiile fondatorilor Moga și Bologa, vor avea și ele să dovedească această înrudire.

Petițiunile intrate după termenul indicat au vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii”, ținută în 6 Octombrie 1910.

Ioșif Sterea Șulufu Oct. C. Tăslăuanu
prezident. secretar.

Posta redacției.

Dlul I. M. în Telna. Cu alegerile săvârșite înainte cu cinci luni nu ne mai putem ocupa. Să sperăm, că greșelile constatate și de dta, în viitor nu se vor mai face.

FRAȚII NEMÉNY:
Grand-Hotel „Savoy”

Budapesta, József-körut. Telefon: 154—08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cedit și conversat. **Încălzire centrală cu aburi.** Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. **Apă caldă și rece în fiecare odaie.** Legătură cu tramvaiul electric, către toate garile. **Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștient.**

Nr. 489/1910.

[391] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr. or. română din comuna **Vărmaga** protopresbiteratului Devei se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. în bani gata din repartitiune, quartir și lemne de foc în natură.

Concurenții au să-și înainteze cere-rile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopopesc și înainte de alegere să se prezente poporului.

Deva, 15 Sept. 1910.

Oficiul protopresbiterat al tractului Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Ad. m. pp. 970/1910.

(399) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala confesională din comuna **Șebeșul-mare** prin aceasta se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia oficială „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate la acest post sunt:

a) 200 cor. din repartitie dela popor.

b) 400 cor. ajutor dela Ven. Consistor.

c) 400 cor. întregire dela stat ce se va esopera.

d) 50 cor. relut de quartir și 20 cor. pentru grădină.

e) Cuincuenalele prescise se vor esopera dela stat după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală.

Concurenții au a-și așterne suplicele instruite conform normelor în vigoare subsemnatului până la termenul sus indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sf. biserică spre a fi cunoscuți poporului.

Ceice vor dovedi că sunt în stare să formeze cor bisericesc și știu muzica instrumentală, vor fi preferați.

Cluj, 18 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 946—1910.

[377] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător și cantor la școala confesională din comuna **Butene** prin aceasta se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia oficială „Telegraful Român”.

Emolumentele împreuna cu aces post sunt:

a) Din repartitie dela popor 407 cor.

28 fil.

b) Din venitul cantoral 108 cor. 72 fil.

c) Ajutorul ce să va cere dela stat

484 cor.

d) Locuință liberă în edificiul școalei.

e) 1/4 jugăr de grădină.

f) 1 stângin de lemne de foc.

Cuincuenalele legale să vor plăti tot prin ajutor dela stat după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală.

Fiitorul învățător și cantor va fi îndatorat a instrua copii de școală în cântările bisericești și a cânta cu ei la sfânta liturgie în Dumineci și sârbători.

Cluj, 9 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr.-or. rom. din **Tâmpa**, protopresbiteratului Devei se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental cu întregire dela stat 1000.

2. Grădină de legumi.

3. Quartir în natură.

4. Doi stângini quadrati lemne de foc.

Învățătorul va avea să cânte în Dumineci și sârbători cu copii la biserică.

Concurenții să și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis — și înainte de alegere să se prezente la biserică spre a cânta.

Deva, 6 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. ort. român al Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

(384) 3—3

Redactor responsabil Teodor V. Păcășian.

Nr. 11/910 Econ.

(378) 3—3

Anunț.

În urma reparaturilor considerabile făcute la edificiile și mobilierul seminarului „Andreas”, o mulțime de obiecte învechite și scoase din folosință, precum mese, dulapuri, uși, ferești de diferită mărime, cuptoare și alte fieră vechi, precum și mei multe instrumente de lucru din brânza măsurilor sunt a se vinde cu prețuri foarte moderate.

Doritorii de a cumpăra acestea obiecte sau și numai o parte din ele, să se însinue la economatul seminarial, unde vor primi toate condițiunile și informațiile de lipsă.

Sibiu, la 26 Septembrie 1910.

Aurel Popoviciu
econom semin.

Nr. 617, 643/1910.

(393) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile d n comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Geoagiului se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bozeș**, cu salar dela comuna bisericească 300 cor. în rate trilunare, relut de grădină, locuință în edificiul școalei și lemne de foc din pădurea foștilor iobagi partea cât se dă după fum.

2. **Almașul mic**, cu salar dela comuna bisericească 200 cor., quartir în edificiul școalei, grădină și lemne de foc în natură.

Ambele comune au cerut dela stat întregirea salariilor învățătoresți la suma prescisa de lege.

Învățătorii aleși vor avea să meargă cu elevii regulat la biserică și să cânte cu ei la sf. liturgie.

Cererile de concurs, instruite conform presciselor regulamentului, să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis.

Geoagiu, (Algyogy) 17/30 Sept. 1910.

Oficiul protopresbiterat al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Ioan Popovici
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea postului al 2-lea de învățător, dela școala confesională din **Șibot** (Alkenyer) să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una mie (1000) coroane solvibil lunar ter anticipative din cassa bisericii.

2. Quartir în natură.

3. 1/4 jugăr grădină.

4. 4 metri lemne pentru încălzit.

Alesul învățător și deobligat a instrua și cânta cu elevii răspunsurile liturgice în Dumineci și sârbători.

Cuincuenalele vor da după plinirea celor 5 ani de serviciu la școala noastră.

Refectanții au a și așterne rugărilor de concurs în termenul sus indicat subsemnatului și a se prezenta în comună cu 8 zile înainte de alegere spre a se face cunoscuți poporului.

Szászváros, (Orăștie) 21 Sept. 1910.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

(397) 2—3

Nr. 160/1910.

(394) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan-temporal sistemizat în parohia română gr.-or. de clasa II-o din **Balomir**, lângă parohul Nicolae Suciu, în conformitate cu rezoluțiunea consistorială Nr. 1078 Bis. a. c. să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohului cuprinse în coala B. pentru întregirea dela stat și dotațiunea de capelan pe baza art. de lege XIII din 1909.

Concurenții au a-și trimite cererile de concurs instruite conform regulamentului pentru parohii în termenul arătat mai sus oficiului protopresbiterat rom. gr. or. al Orăștiei, având totodată datorință de a se prezenta în comună cu prealabila încunoștiințare a aceluia în vre o Duminecă ori sârbătoare spre a și arăta dexteritatea în ritualele bisericești și a să face cunoscut poporului.

Orăștie, la 20 Septembrie 1910.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[94] 40—52

Telefon 172.

se adresează, cine dorește a și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori
arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, paști, etc.

Vițe altoite
(calitate superioară) vițe europene și amer. cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi Vilicultura

(368) 4—12

Vindecă beția,

înainte de ce bețivul vatămă legea.

Scapă-l înainte de ce alcoolul îi ruinează sănătatea, pofta de muncă și averea, sau înainte de ce moartea face imposibilă scăparea.

Alcolinul e un surogat pentru alcool și ajută, ca beutorul să se scârbească de beuturi alcoolice.

Alcolinul e cu totul **nestricăcios** și ajută atât de intensiv, încât și marii beutori nici când nu recad.

Alcolinul e cea mai nouă invenție a științei în direcția aceasta și acelaș a scăpat mii de oameni din lipsă, mizerie și ruină.

Alcolinul e un preparat ușor de descompus, care de ex. femeia îl poate pune în dejunul bărbatului său, fără ca el să observe ceva. În cele mai multe cazuri respectivul nici nu înțelege, de ce nu mai poate suporta spirtul, ci crede că beutura prea multă e cauza acesteia, tocmai cum anumite mâncări le urăști, dacă le-ai gustat prea mult.

Alcolinul să-l de-a fiecare tată fiului său, studentului, înainte de ce cade la examen, și dacă nu e aplicat spre beutură, totuși alcoolul îi strică creierul. În general toți cari n-au destulă putere de voință de-a se reținea dela beuturi alcoolice, să ia o doză de Alcolin. Același e cu totul nestricăcios. Respectivul își conservă sănătatea și cruță mulți bani, cari altcum îi cheltuiește pe vin, bere, rachiu sau liquer.

(387) 2—10

Preparatul Alcolin costă **10 cor.** și se trimite după solvire anticipativă sau prin ramburs numai prin:

Alcolin Institut, Copenhaga 1877 Danemarca.

Epistolele sunt a se franca cu 25 b., cartele postale cu 10 bani.

In 100 ani

se ivește numai odată ocaziunea de-a putea cumpăra **ieftin și bine, pomi și alte plante, pentru școli de pomărit.** Să nu scape deci nimenea această ocazie favorabilă, ci să comande imediat ce-i e de lipsă după consemnarea de mai jos, valabil cât timp depositul va ajunge

Pomi
Tufe de decorat
Conifere
Plante sălbatice

din curățiri totale a pământului cu **prețuri de tot reduse.**

Fr. CASPARI & COMP. Școale de pomărit

(379) 2—32

Mediaș, Transilvania.

Catalog la cerere gratuit!